

Luonnonsuojelulainsäädännön uudistus

Aika: Tiistai 18.5.2020, klo 10.00-12.00

Paikka: Teams

Osallistujat: ohjausryhmän jäsenet tai varajäsenet

Juhani Damski, pj.	Ympäristöministeriö
Tarja Haaranen, varapj.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Johanna Suurpää	Oikeusministeriö
Armi Liinamaa	Valtiovarainministeriö
Mika Honkanen	Työ- ja elinkeinoministeriö
Marja Kokkonen	Maa- ja metsätalousministeriö
Satu Pääkkönen	Uudenmaan ELY-keskus
Miira Riipinen	Kuntaliitto
Timo Tanninen	Metsähallitus
Jari Luukkonen	WWF-Suomi
Tapani Veistola	Suomen luonnonsuojeluliitto
Tiina Vuoristo	Metsäteollisuus ry
Tiina Sanila-Aikio	Saamelaiskäräjät
Anne Ollila	Paliskuntain yhdistys
Teemu Simenius	Suomen Metsästäjäliitto
Satu Räsänen	Elinkeinoelämän keskusliitto
Anna-Rosa Asikainen	Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto
Viktor Harvio	Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Kai Kokko	Helsingin yliopisto (pysyvä asiantuntija)
Mikko Kuusinen	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Johanna Korpi	Ympäristöministeriö, johdon tuki
Hanne Lohilahti, siht.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Leila Suvantola, siht.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Pasi Kallio, siht.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Arja Halinen, siht.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto

Asialista

1. Kokouksen avaus, kansliapäällikkö Juhani Damski (YM)

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10:00 ja toivotti kaikki tervetulleeksi.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. Jäsenvaihdosten toteaminen

- a. Projekti I, puheenjohtajaksi Tarja Haaranen (Ympäristöministeriö)
- b. Projekti III ja ohjausryhmä, jäseneksi Camilla Sederholm (Natur och Miljö rf)
- c. Ohjausryhmä, jäseneksi Tapani Veistola (Suomen luonnonsuojeluliitto)
- d. Projekti I ja ohjausryhmä, varajäseneksi Matti Kattainen (Suomen luonnonsuojeluliitto)

Kirjattiin ohjausryhmän jäsenmuutokset.

4. Hankkeen tilannekuva ja aikataulu, Johanna Korpi (YM)

Johanna Korpi esitteli tiiviisti hankkeen tilannekuvan ja sen tarkemman aikataulun.

Keskustelussa nousivat esiin lausuntokierroksen aikataulu sekä lähetetäänkö lausunnolle työryhmän vai YM:n esitys. Korpi totesi, että tarkoituksena on lähettää lausunnolle ympäristöministeriön esitys luonnonsuojelulakia koskevan hallituksen esityksen luonnokseksi. Lausuntokierros ajoittuisi kesäkuun alusta noin elokuun puoliväliin. On ajateltu, että laajapohjaisen työryhmän olisi hyvä käsitellä lausuntopalaute, minkä vuoksi projektiryhmä I:n esitetään jatkavan työtään myös lausuntokierroksen jälkeen.

5. Projektien tilannekatsaukset

- a. Projekti III Ekologinen kompensatio – Heikennyksen hyvittämistä koskeva sääntelymalli, Leila Suvantola (YM)

Projektiryhmä III on kokoontunut 14 kertaa. Ryhmä on ollut keskusteleva ja aktiivinen, ja ryhmän työssä on etsitty avoimesti uusia avauksia ekologista kompensatiota ajatellen. Valitun sääntelymallin periaatteet ovat, että malli on riittävän yksinkertainen, varma ja yhdenvertainen, läpinäkyvä ja luonnonarvojen heikentämisen hyvittämiseen ja vapaaehtoiisiin hyvittämiin kannustava.

Kompensointia koskevaa sääntelyä esitetään tulevaksi asteittain voimaan niin, että ensinnä tulisivat voimaan luonnonarvojen tuottamista koskevat säännökset, jotka mahdollistaisivat myös vapaaehtoiset hyvittämiset. Seuraavaksi projektiryhmä III keskittyy kompensatian pilotoinnin hankkeistamiseen, joka tehtäisiin kolmeksi vuodeksi Syken suunnitelman mukaisesti. Mukana ovat mm. MTK, Kuntaliitto ja Rakennusteollisuus ja piloteista laaditaan erillinen arviointi.

Keskustelussa todettiin, että kunnissa kompensatio kiinnostaa ja esitys on kehittynyt parempaan suuntaan ollen kunnille hyväksyttävissä. Eräät jäsenet puolestaan pitivät velvoittavaa kompensatiota ennaikaisena ja toivottiin ensin pilotoinnin läpiviemistä, sekä korostettiin lupamenettelyjen sujuvuutta. Pilotoinnit nähtiin tarpeelliseksi ja esitetyissä säännösehdoituksissa nähtiin liikaa avoimia kohtia. Liiketoiminnan mahdollisuudet kompensatioon liittyen nähdään kiinnostavina. Keskustelussa korostettiin kompensatiotoimien lisäisyyden ja alueellisen näkökulman tärkeyttä, ja todettiin kompensatian edistämällä olevan luonnonsuojelun näkökulmasta jo kiire. Tärkeänä pidettiin myös sitä, että kompensatio kohdistuu saman saamelaisyhteisön alueelle, kuin missä itse toiminta tapahtuu. Suvantola totesi, että pilotoinnissa tähdätään säännösten viemiseen käytäntöön ja käytännön asioiden hiomiseen suurten linjojen ollessa selvät. Hienosäätöä voidaan tehdä pilotoinnin ja muiden kokemusten perusteella myös lain voimaantulon jälkeen osana normaalia lainsäädännön kehittämistä.

b. Projekti I Luonnonsuojelulain uudistus, Tarja Haaranen (YM)

Projektiryhmä I on kokoontunut 16 kertaa ja perustanut kolme alatyöryhmää, jotka ovat jo päättäneet työnsä. Nykyisen lain sääntely ja perusrakenne on todettu verrattain toimiviksi ja otettu ehdotettavan uuden lain pohjaksi. Pasi Kallio esitteli keskeiset ehdotukset luvuittain.

Kommenteissa katsottiin vaikutusten arvioinnin olevan vaikeaa ja tiedusteltiin, miksi tahallisuutta koskevan säännöksen perusteluja on muutettu säännöksen pysyessä ennallaan. Tähän vastattiin, että oikeuskäytäntöä tahallisuuden soveltamisesta on pitkältä ajalta, ja tätä on haluttu tuoda perusteluissa esiin säännöksen sisällön selkeyttämiseksi. Myös kuntaan kohdistuvien vaikutusten arviointia pidettiin hankalana ja huomioonottamisvelvollisuuteen liittyen huomautettiin, ettei kunnille tulisi säätää uusia tehtäviä ilman vastaavaa rahoitusta. Myös ELY-keskukset resurssitarvetta painotettiin, koska luonnonsuojelun viranomaistoiminnasta saattaa tulla pullonkaula hankkeiden edistämiseksi. Ehdotettavan lain toimeenpano edellyttää uusia resursseja.

Tuotiin esiin, että etenkin 6-9 §:issä esitettävät yleiset säännökset ja luku 7 (luontotyyppien suojelu) voivat tuoda isoja muutoksia, ja korostettiin rajauspäätösmenettelyn tärkeyttä. Kansallispuistojen metsästyskysymyksiä tulisi myös tarkastella, samoin kuin kestävän käytön määrittelyä. Johanna Korpi kommentoi, että pykälään 3 sisältyvä kestävän käytön määritelmä koskisi biodiversiteetin kestävää käyttöä, ei luonnonvarojen. Ehdotuksessa nähtiin myös riski päällekkäisen sääntelyn lisääntymisestä. Ehdotuksen vaikutusten tunnistaminen nähtiin onnistuneena, mutta arviointi on vaikeaa. Keskustelussa todettiin, että lausuntopalautteen jälkeen tulisi pyrkiä sovittamaan eriäviä näkemyksiä yhteen.

Tiedusteltiin, miksi ollaan luomassa uusi tiukasti suojeltujen luontotyyppien kategoria? Todettiin myös, että olisi tarpeen paremmin perustella ja selkeyttää mm. luontotyyppien eri suojelukategorioiden erot. Johanna Korpi vastasi, että rajauspäätösmenettely on varsin työvoimaintensiivistä ja heikosti kustannustehokasta.

Osa jäsenistä nosti esiin, että monimuotoisuuden tila heikkenee jatkuvasti, ja ehdotuksia kritisoitiin kunnianhimon puutteesta ja katsottiin tehtyjen muutosten olevan tarpeeseen nähden minimitasolla. Biodiversiteettiä on pakko suojella ja myös sukupuuttovelka tulee ottaa huomioon.

Sihteeristö kiitti ohjausryhmää kommenteista ja ne huomioidaan jatkovalmistelussa.

6. Muut asiat

- a. Luonnonsuojelulakia koskevan hallituksen esitysluonnoksen lausuntokierroksen lähete keskustelu

Lähete keskustelu todettiin käydyksi kohdan 4 yhteydessä.

7. Seuraava kokous

- a. syyskuu 2021 (15.9.2021)

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen klo 12:00.